

TYPO- grafiske MEDDELELSER

Norway Cup 2009

Side 24 - 25

Organisasjonsfiksering

Mange i Oslo Grafiske Fagforening var skeptiske når vi tilsluttet oss Fellesforbundet, og mente at vår grafiske identitet ville forsvinne. Følelsen var nok sterkest hos den eldre garde, og i noen fagmiljøer som følte seg nærmere knyttet til andre miljøer enn til industriarbeiderne i Fellesforbundet.

Vi som forsvarte sammenslutningen, og til og med mente at den ville være et skritt framover, la stor vekt på det nye forbundets organisatoriske styrke. Og det ingen tvil om at vi har våre ord i behold, men av og til kan muligens opptattheten av organisasjon, vedtakter og orden ta litt overhånd.

Vi er overbevist, etter bare snart tre års erfaring, om at vår organisasjon er nærmest uovertruffen når det gjelder rutiner og grundig saksbehandling. Dette har vi opplevd som en forbedring i forhold til vårt tidligere forbund, enten det gjelder landsmøter eller tariffoppgjør. Det vi derimot ikke liker er troen på at de fleste problemer kan løses organisatorisk.

I vår leder i det første nummeret av Typografiske Meddelelser skrev vi om hvorfor vi ville ha et eget medlemsblad med oss inn i den nye organisasjonen: «Vi går inn i Fellesforbundet for å bli sterkere og mer slagkraftig enn vi ellers ville vært – skal vi lykkes kreves det et sterkt grafisk miljø og en tydelig stemme.» Erfaringene har gitt oss rett i det, at hvis vår stemme blir

svak, og lite tydelig, vil vi forsvinne som miljø og bli en del av noe større men mer utydelig. Vi som driver vår avdeling i Oslo og Akershus opplever at vi har vært heldige med overordnede på Distriktskontoret, noe som ikke gjelder våre kollegaer ellers i landet. I noen distrikt har det vært en konstant pågang fra ansatte på distriktskontorene, og fra organisasjonsarbeiderne, overfor våre avdelinger om å gå inn i forbundets samleforeninger. Vi vil hevde at dette er noe forbundet sentralt burde ryddet opp i for lengst, men i stedet sender forbundets administrasjon nå ut et sakspapir til Forbundsstyret, hvor det ser ut til at flere av de grafiske avdelingene ikke er en del av forbundets framtidige organisasjonskart. En sak er Fellesforbundets praksis med å forankre politiske beslutninger i en anonym administrasjon, noe mer alvorlig er invitere til beslutninger uten en forutgående diskusjon ute i organisasjonen.

Vi forstår såpass mye organisasjonspraksis, at den dag vi i OGF ikke kan yte våre medlemmer den hjelp de har krav på, og ikke har økonomi og ressurser til å drive avdelingen på en forsvarlig måte, må vi revurdere vår selvstendighet. Vi kommer derimot ikke til å revurdere vår mening om det bør satses enda sterkere i Fellesforbundet på organisering på fag, selv om vi er klar over at det er sterke krefter i forbundet som ikke deler denne oppfatningen. Og noen som helt vil gå bort fra denne type organisering, fjerne seksjonsrådene og som sverger til store samleavdelinger som det saliggjørende.

Fortsatt en drittjobb?

I Typografiske Meddelelser sommeren 2008 omtalte vi ei bok av Lotta Elstad om hverdagen for ringehjelpene i hotellbransjen. Boka, som heter «En såkalt drittjobb», fikk veldig mye omtale, og var skrevet etter forfatterens egne erfaringer i hotellene til Olav Thon.

Adolf Larsen, tekst og foto

Og det var spesielt Thon som sto fram og var veldig indignert, når hans eneste tanke med å bruke ringehjelp var å skaffe unge mennesker en inngang til arbeidsmarkedet.

Statsråd Hansen, derimot, sto fram og lovet lovendringer og at uvesenet skulle ta slutt.

Siden fagbevegelsens tålmodighet heldigvis er kortere enn statsråder sin, har Fellesforbundets avdelinger i Oslo og

Akershus tatt initiativ til et hefte som skal skape litt blest om disse forholdene. Noen av avdelingene stablet på bena en garanti, og engasjerte Manifest forlag til å produsere. Hftet som forelå til Fellesforbundets Dag, og som har fått tittelen «Bruk og Kast» har fått den meget beskrivende undertittel: – Misbruk av midlertidige ansettelser.

En medvirkende årsak til dette initiativet er at mange av oss, og ikke bare innen hotellbransjen, har fått opp øynene for hvilket omfang dette har. Innen vår egen avdeling praktiserer en av de store avisene en praksis hvor flere medarbeidere har kontrakter uten stillingsbrøk i det hele tatt.

TgM tok turen dit kunnskapen om dette skal være best, nemlig til avdeling 246, som organiserer de ansatte i hotellene.

Birgit Tandberg, nyvalgt leder av året, mener at det viktigste med det nye hefte

er at det nok en gang blir interesse og oppmerksomhet rundt sakene med ringehjelp, og at medlemmer blir oppmerksom på hva som står på spill til høsten.

– Jeg er overrasket over at problemet er like stort innen bransjer vi trodde var «sterke». Når boken til Lotta kom ut hevdet NHO reiseliv at problemene slett ikke var av slik omfang vi ga uttrykk for. De hadde svært få saker vedrørende ulovlig midlertidig ansatte. Og dette er riktig, vi løser nemlig slike saker FØR de kommer inn i systemet – og statistikken. Vi har ikke hatt noen saker for retten, fordi arbeidsgiverne alltid signerer kontrakt om fast ansettelse når medlemmene krever det. Problemet for oss er kartlegging av de eksisterende forhold, og å få medlemmet til å forstå at vi kan både hjelpe og beskytte dem.

Smitteeffekten av en slik kontrakt på arbeidsplassen helt enorm.

– Det som mangler hos oss er ofte tillitsvalgte og muligheten til å gi medlemmene informasjon om sine rettigheter. Vi har hatt en studiering for tillitsvalgte siste året med 20-25 deltakere, og resultatet er en organisering på disse arbeidsplassene med 70-80 prosent.

Nå har departementet sendt ut en høringsuttalelse, som vel er oppfølgingen av statsrådens uttalelser.

– Vi trenger ikke å få stadfestet det vi allerede bruker, sier Birgit. Vi vil ha en omvendt bevisbyrde hvor arbeidsgiverne må begrunne hvorfor stillingen ikke er i tråd med Arbeidsmiljøloven, og hvorfor denne personen er ringehjelp.

Vi vil at hovedregelen skal være fast jobb på fulltid, så får heller arbeidsgiveren kalle oss inn for å drøfte muligheten for deltid. I tillegg har vi selvfølgelig problemene med bevegelsens egne arbeidsgivere, både i Kongressenteret og på Sørmarka. Her mener jeg det burde være en fryd å være tillitsvalgt, og at regelverket følges 110%, avslutter Birgit.

Heftet kan bestilles på: post@manifest.no eller telefon 23 32 74 90.

FORSIDEBILDET:

Bildet på forsiden er fra årets Norway Cup og er tatt av Fadi Adwan fra Gaza. Terje Fjellum skriver om denne turneringen at: OGF har lenge og trofast gitt sin støtte til Norway Cup og det palestinske folk på flere plan. Ønsket er at dette engasjement også kan fortsette i årene som kommer. Les mer på side 24 og 25.

Innhold,
nr. 3 -
2009:

Side 3: Fortsatt en drittjobb? - **Side 4-5:** Mer dritt: Alt går dritt i Sverige? - **Side 6:** Ungdomssamling - **Side 7:** Magnus Marsdal og gjestespalta - **Side 8:** Tariffoppgjøret har startet - **Side 9:** Historiespalta: Bogtrykkerforeningen av 1849 - et 160 års jubileum - **Side 10:** Nytt fra byen og landet - **Side 11:** Avisfrie dager - En situasjonsrapport juni 2009 og Visste du - **Side 12 - 13:** Hornet på veggen ved Truls Gerhardsen og Trykkerstevne i Bergen - **Side 14-15:** Bedriftsbesøk hos bønder på Grønland - **Side 16-17:** Fra Hvitvingfoss via Moskva til Youngstorget og Grafisk ungdom har vært på bedriftsbesøk i Aftenposten - **Side 18-19:** Hovedstadskonferansen ble i år avholdt i Drøbak - **Side 20:** Nye bøker: Fagbladens historie og en omtale av Christian Holtermann Knutsen - **Side 21:** Et nytt ansikt i Sagveien og Styrespalta - **Side 22 - 23:** Likestillingskonferansen - **Side 24 - 25:** Sportsredaksjonen rapporterer fra årets Norway Cup - **Side 26-27:** Vi gratulerer og pensjonisttreff. og på siste side om halvårsmøtet i OGF.

TYPO-
grafiske
MEDDELELSER

Medlemsblad for
Fellesforbundet, avd. 850, Oslo
Grafisk Fagforening.
Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver: Terje Fjellum

I REDAKSJONEN:

ANITA FRØLAND
Andvord Grafisk • anita.froland@andvord.no

KJETIL LARSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri • kjetil@bbse.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO media • eva-lill@lo-media.no

LARS PENICK
Dagbladet • larspenick@gmail.com

STIG OVE KUBBERUD
Hjemmet Mortensen Trykkeri
kubberud1987@hotmail.com

PER CHRISTIAN JOHANSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri
per_joh2@gmail.com

FINN JENSEN
pensjonist • telefon 95 82 26 92
finn.jensen@bluezone.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

Du kan også ta kontakt med Adolf når det gjelder stoff og andre henvendelser på tlf.: 22 80 98 75.

Trykk: LO Media

BIRGIT TANDBERG, nyvalgt leder av året, mener at det som mangler i avdelingen er tillitsvalgte og muligheten til å nå ut til medlemmene med informasjon om deres rettigheter.

Alt går dritt i Sverige?

Svensk fagbevegelse sliter med medlemsflukt og frustrasjon under en borgelig regjering, og med en EU-domstol som har fjernet et av de viktigste kampmidlene; boikotten. Og dro på studietur for å undersøke saken!

Av Kjetil Larsen
Foto Terje Fjellum

Forsvarskamp

Alle de svenske tariffene, som omfatter ca. 4 millioner mennesker, skal reforhandles i 2010. Dette blir en stor utfordring, og finanskrisen og stigende arbeidsledighet kommer ikke til å gjøre det enklere, kunne forhandlingsleder i svensk LO, Göran Larsson fortelle.

- Vi forventer at det blir mer en forsvarskamp for å beholde det vi har, enn et oppgjør for de store reformene. Vi opplever en meget aggressiv og politisk motstand i den svenske arbeidsgiverforeninga. De angriper stillingsvernet og muligheten til å gå til sympatiaksjoner og boikott når bedrifter ikke vil inngå tariffavtale med LO.

Men det mest alvorlige slaget mot fagorganisering i Sverige er det den borgelege regjeringa som har stått bak; rase-ringa av A-kassene. I Sverige er det sånn at det er fagforbundene som har administrert arbeidsledighetstrygden. Dette har nok vært en av grunnene til at organisasjonsprosenten i Sverige har ligget i overkant av 80 %, mot rundt 50 % i Norge.

I 2007 fjernet høyreregjeringen skattefradraget for fagforeningskontingent og A-kasse. Prisen for å være med i A-kassen har dermed gått kraftig opp. Flere hundre tusen arbeidstakere har meldt seg ut av fagforeningene. For LO har tapet vært 12 prosent, mens andre forbund utenfor LO har klart seg mye bedre.

En konsekvens av regjeringens politikk er at en bygningsarbeider nå betaler 425 kroner til A-kassen, mens en bygningsingeniør betaler 90 kroner. Det betyr at det er dyrest for dem som er i de dårligst betalte jobbene og de med løsest tilknytning til arbeidslivet. En halv million arbeidstakere har nå meldt seg ut av A-kasseordningen, noe som betyr at de må gå på sosialet ved arbeidsløshet. Dermed er

klaseskillene i Sverige i ferd med å øke dramatisk under Reinfeldt-regjeringen.

Det er også et press, fra både myndigheter og arbeidsgivere, om å få folk til å bli «selvstendig næringsdrivende». På den måten slipper arbeidsgiveren unna forpliktelsene det bringer med seg å ha ansatte, mens arbeidfolk mister trygghet og rettigheter.

På tross av det tariffpolitiske klimaet går svensk LO inn for en solidarisk lønnspolitikk. De vil ta ut lønnsøkning selv om det er enkelte bedrifter som ikke vil tåle det og gå overende. Da vil LO gripe inn, og gi det enkelte medlem støtte til omstilling.

EU-domstolen

Når Sverige blei med i EU kom det garantier fra regjeringa til fagbevegelsen om at svenske arbeidslivslover og kollektivavtaler ikke kunne endres av EU. Nå viser det seg at EU-domstolen elegant setter svenske avtaler til side, hvis de kommer i konflikt med domstolens tolkning av EU-direktiver.

Det har vært flere saker rundt omkring i EU den siste tiden som viser at EU-domstolen konsekvent er på arbeidsgivernes side. Den mest kjente fra Sverige er den såkalte Laval-saken. Laval er en baltisk byggningsentreprenør som fikk kontrakt på å bygge en skole i Växholm. Firmaet nektet å tegne overenskomst med LO, og det blei iverksatt boikott av byggeplassen. EU-domstolen dømte da boikotten ulovlig, fordi Byggnads krevde lønn tilsvarende gjennomsnittet i bransjen. Svensk fagbevegelse mener jo at man skal ha svenske betingelser, eller bedre, når man jobber i Sverige. Det domstolen støttet seg på var det såkalte utstasjonsdirektivet.

Jurist i Svensk LO, Claes-Mikael Jonsson, forklarer direktivet sånn:

– Utstasjonsdirektivet skulle sikre arbeidere som jobber i utlandet et minimum av lønns- og arbeidsbetingelser. Sånn som EU-domstolen tolker det

nå blir direktivet først og fremst brukt til å begrense lønns- og arbeidsforholda til de arbeiderne som jobber i utlandet.

Sjakk matt

Dette har satt den svenske fagbevegelsen mer eller mindre ut av spill i arbeidet mot sosial dumping. Hvordan skal man komme ut av denne situasjonen? Jonsson mener det ikke er noen enkel eller kjapp måte å komme videre på.

Dette er først og fremst et politisk spørsmål, sier han. Det er to hovedlinjer i synet på EU som står mot hverandre. Den ene siden ser på EU som en sosial institusjon som skal holde kontroll på kapitalen. EU er altså et reguleringsprosjekt. De som står for den andre linja ser på EU som et prosjekt for det frie markedet, altså at det er et avreguleringsprosjekt. Det er de som støtter det siste som har makta i EU nå, og det er denne tenkinga som preger EU-domstolen.

Derfor satser svensk fagbevegelse mye på arbeidet med en «sosial protokoll» for Europa. I dette arbeidet kan det gis signaler om at forholdet mellom markedets frie flyt og faglige rettigheter endres i det fagliges favør.

Den andre tingen man ønsker å gjøre er å åpne utstasjonsdirektivet, med det for øye å tydeliggjøre at det er et minimumsdirektiv, og at det må være lov til å kreve mer etter nasjonale avtaler. Det må også tilpasses nasjonale forskjeller i arbeidsmarkedet.

– Et nytt direktiv må bygge på EU-artikkelen om arbeidervern, og ikke på de fire friheter, sier Jonsson.

Problemet med å åpne utstasjonsdirektivet nå er at det politiske flertallet i EU ikke akkurat er på fagbevegelsens side, med dagens sammensetning. Sjansene for at en ny behandling vil gi et dårligere, snarere enn et bedre direktiv er overhengende.

Noe som kan hjelpe Europeisk fagbevegelse på offensiven igjen, er det norske systemet for allmengjøring av tariffavtaler. Derfor er det knyttet stor spenning til EØS-domstolens behandling av klagen fra norske verft på allmengjøringsstuttet. Hvis dommen faller i fagbevegelsens favør, kan dette være en vei å gå for å komme utenom den rettspraksisen som har utvikla seg i EU.

GS - Den nye Stockholmsavdelingen Som vi tidligere har beskrevet i Typografiske meddelelser har det vært en lang prosess fram mot fusjonen som de svenske grafikerne har gått inn i. Nå er prosessen så langt avsluttet, med dannelsen av det nye forbundet for skogsarbeidere, trearbeidere og grafikere. Styremedlemmene som deltok på Hovedstadskonferansen la ikke skjul på at det hadde vært en litt for lang prosess, men at de var bra fornøyd med resultatet.

Organisasjonen for den tidligere avdelingen i Stockholm, heter nå GS avdeling 9, Østra Svealand. Den har et medlemstall på 3 400, hvorav 2 000 er tidligere medlemmer av grafisk. Sammenlåingen skulle, ifølge våre svenske venner være en perfekt kombinasjon, med skogs- og trearbeiderne som er sterke på landsbygda, og grafisk med sin styrke, og medlemmer, i byene. Nå er det

ikke alltid at summen i en sammenslutning blir det positive fra begge organisasjoner, og noe av problemene for den nye avdelingen er at det er veldig mange små bedrifter hvor det kanskje ikke alltid er en oppegående klubb, men i beste fall en ivrig kontaktperson. Dessuten er det ikke ubetydelige kulturforskjeller mellom grafikere og de andre når det gjelder individualisering og andre spesifikke byproblemer.

Et annet problem, er i følge våre svenske venner at vår organisasjon er bygd opp på faglige aktive på store arbeidsplasser, mens vi nå har medlemmer, og potensielle medlemmer på mange små bedrifter uten tariffavtale. Organisasjonen skal ha paritetsbestemmelser med 50/50 representasjon fra de gamle forbundene i en overgangsperiode.

Men god lunsj lager de fremdeles i Sverige...

UNGDOMSSAMLING

12.-13. juni i år ble det arrangert en samling for grafisk ungdom fra hele landet. Delta-gerne på samlingen var ungdomslederne fra henholdsvis Sørnorsk Grafisk, Vestnorsk Grafisk, avdeling 89 og Oslo Grafisk. Oslo Grafisk hadde også med seg tre engasjerte medlemmer og organisasjonsarbeideren.

Tekst og fote Silje Renate Bækkelund

Helt siden Norsk Grafisk gikk inn i Fellesforbundet har grafisk ungdom etterlyst et faglig samarbeid for grafisk sektor. Bakgrunnen for møtet var å sette i gang et samarbeid mellom avdelingene for å fremme ungdomsaktiviteten i fylkene. Grafisk sektor står ovenfor mange utfordringer, bl.a. rekruttering. Lav rekruttering til yrkene fører også til lav organisasjonsgrad av nye i fagene.

Dette gjør at vi får færre nye eller potensielle tillitsvalgte i vårt bransjeområde. Ungdom er både fremtidens og dagens tillitsvalgte, avdelingsledere, forbundsledere; og i en sektor der organisasjonsgraden minsker og gjennomsnittsalderen øker ser vi det som svært viktig at vi som grafiske avdelinger samarbeider for å få opp engasjementet blant ungdommen. Mange av dagens ungdomsledere i avdelingene synes det er vanskelig å få ungdomsarbeidet i gang fordi de føler at de står alene. Vi mener at hvis vi kan spille på hverandre vil det være enklere å få i gang aktivitet både på lokalt og sentralt plan.

Temaene for møtet var erfaringsutveksling, «hva fungerer hos oss?». Hva ønsker Norsk grafisk ungdom å gjøre i fellesskap? Og muligheten for et bransjetreff for grafisk ungdom i 2010.

I tillegg ble det diskutert andre aktuelle tema for grafisk bransje. Deriblant re-

kruttering til yrkene, filmsatsparagrafen, ansiennitet og mye mer.

Det vi håper at vi vil få ut av samarbeidet, er at det vil styrke og motivere ungdomslederne til å få i gang aktiviteten på lokalt plan, samt å få en arena til å diskutere de problemene som bransjen står ovenfor. Ut i fra engasjementet i diskusjonene på møtet, så er det tydelig at et slikt samarbeid har vært etterlenget.

Neste møte for ungdomsgruppa blir kombinert med en tur på Grafiske dager i Lillestrøm 7.-8. oktober og da skal hovedtemaene være organisering av de nye medlemsgruppene og bruk av ikke-tariffbedrifter i fagbevegelsen, samt bransjetreffet for ungdom.

På bildet: (Fra venstre) Stig Kubberud (Oslo), Katrine Anita Heggelund (Vestnorsk), Merete Warsla (Oslo), Børge Ånesen (avd. 89) og Per Anders Gundersen (Oslo).

Strid om sosialdemokratiets sjel

Gjestespalta

Valgresultatet 14. september ble en seier for de rødgrønne. Og en nesestyver for dem som mener Ap må regjere alene.

Det ble en thriller til siste slutt, men de rødgrønne halte seieren i land ved årets stortingsvalg. Det er svært uvanlig at regjeringer gjenvelges. Denne gjengen klarte det.

Aldri før har Jens Stoltenberg vært så vellykket som Ap-leder. Men hans to valgseiere på rad skjer ikke på grunnlag av strategien han selv opprinnelig satset på. Det er fordi Jens Stoltenbergs strategi var så mislykket, at Ap fant fram til en annen, som nå viser seg vellykket. Dette er viktig også for fagbevegelsen.

STOLTENBERG I

Jens Stoltenbergs egen strategi ble utprøvd i hans første regjering. Mellom mars 2000 og høsten 2001 fikk Norge sin utgave av Tony Blair: Privatisering av Statoil, privatisering av Telenor, konsernmodell i helsevesenet og forsøk på svekkelse av sykkelønnen var tidens melodi under Stoltenbergs styre. Sammen med en sosialminister som ikke hadde noe imot bestemor på anbud, så lenge «bestemor får de beste tjenestene» (Guri Ingebrigtsen i Dagsavisen, 24.7.2000).

Denne blå og lite LO-vennlige utgaven av Det norske Arbeiderparti ble sendt resolutt i retur av velgerne. Med Jonas Gahr Støre ved sin side på Statsministerens kontor, oppnådde Jens Stoltenberg sjokkresultatet 24,3 prosent – et politisk jordskjelv. Dette forandret hele debatten

i Ap. Nå var det ikke lenger de høyreorienterte som hadde initiativet. Deres strategi hadde jo havarert.

Da statsministeren valgnatta i år rettmessig skrøt av at Ap har gått fram i to valg på rad for første gang på aldri så lenge, unnlot han å minne om at dette ikke minst skyldes hans egen valgkatastrofe i 2001.

TIL VENSTRE

Den samme katastrofen må få mye av æren for at det rødgrønne prosjektet ble mulig. Nederlaget til Stoltenberg I åpnet veien for mer venstreorienterte krefter i partiet, som ønsket en varig allianse med EU-motstanderne i SV og Sp.

Det var andre enn Stoltenberg som ivret for en rødgrønn kurs som kunne utløse ny Ap-entusiasme i LO-folkets rekke. Og fordi hans strategi havarerte, ble det deres strategi som vant fram.

Det er denne strategien som nå har gitt Arbeiderpartiet seier i to valg på rad. En strategi som har mer med Aps venstrefløy å gjøre, i utgangspunktet, enn med Jens Stoltenberg og Jonas Gahr Støre.

EN NY JENS?

Kommentatorer lenger til høyre i offentligheten var tidlig ute med å etterlyse «sin» Jens, da prosjektet for flertallsregjeringen avtegnet seg i 2005. Hans «Bli ny med SV»-prosjekt skuffet mange, men gledet flere.

Jens Stoltenberg har overbevist mange i rollen som samlende leder for det rødgrønne prosjektet. Den reviderte kursen er mer enn retorikk, de rødgrønne har også levert konkret politikk.

I tillegg har Norges beste TV-politiker Jens Stoltenberg tidvis ført sin valgkamptorikk så gnistrende godt at selv SV-eres hjerter i de tusen hjem i smug har banket litt ekstra for Det norske Arbeiderparti.

Dét klarte aldri Gro Harlem Brundtland eller Thorbjørn Jagland. Men så levde også disse to lederne i verden slik den var før nederlaget i 2001 tilførte landets største parti ydmykheten som måtte til for å søke makt sammen med andre.

SPIKER I KISTA?

Med Stoltenberg ved roret er det bevisst at den rødgrønne alliansen kan vinne valg både fra opposisjon og i posisjon. Det er også bevisst at Arbeiderpartiet oppnår høyere oppslutning gjennom å velge allianser mot venstre enn gjennom markedstilpassing til høyre.

Dette er en kraftig nesestyver til de innen Ap som fortsatt mener partiet må bryte båndene til EU-motstanderne i SV og Sp og regjere alene.

Mandagens valgseier er tilsynelatende spikeren i kista for hele det høyreorienterte prosjektet Støre og Stoltenberg brakte til makten ved årtusenskiftet.

Men fortsatt går debattene høyt om helseforetak, EUs tjenstedirektiv og boligpolitikken som forsvant. Striden om sosialdemokratiets sjel vil fortsette for fullt.

Magnus E. Marsdal
Utredet i Manifest senter for samfunnsanalyse

Tariffoppgjøret har startet

Etter at vi i OGF kom inn i Fellesforbundet har også vi tilpasset oss en lang og grundig saksbehandling når det gjelder forslag til, og gjennomføring av tariffoppgjørene.

Derfor hadde styret innbudt til samling for tillitsvalgte allerede 21. til 22. august. Etter en del purring ble det tilslutt 20 deltakere på Sørmarka.

Som innleder hadde vi denne gang vært heldige å kapre tidligere forbundsleder Anders Skattkjær.

Det var endringer og utviklingen i de økonomiske forutsetningene som ble lagt vekt på i Skattkjær sin innledning. En stadig sterkere arbeidsgivermotpart i NHO, og et økende press på faglige rettigheter setter sitt preg på fagbevegelsens situasjon også i våre rekker. I fellesforbundet ser vi økte innslag av innleie og bemanningsfirmaer. Og det er også en negativ utvikling når det gjelder utsetting av funksjoner som ligger utenfor bedriftenes kjernevirksomhet, noe som gjør det vanskeligere for lokale tillitsvalgte å finne løsninger ved nedbeman-

ning og omstrukturering.

For alle grupper i forbundet, og ikke minst for de grafiske overenskomstene, har det skjedd dramatiske endringer de siste årene påpekte Skattkjær. De lokale avtalene, som var med å heve lønn- og arbeidsvilkår er enten utdaterte eller sagt opp av arbeidsgiverne, og i mange tilfeller er vi satt tilbake til vilkår som er dårligere enn andre grupper innen forbundet.

Også når det gjelder økonomi vil de sentrale tilleggene bli viktigere, også for grupper som for få år tilbake ikke prioriterte annet enn lokale forhandlinger.

Skattkjær presiserte at prosessen fram mot endelige krav er lang, og fram til nå har ikke forbundet en gang konkludert med hvilken oppgjørsform de ser seg tjent med i neste års oppgjør, selv om han ikke la skjul på at krefter i forbundet mener de har mye å rette opp i et forbundsvist oppgjør.

Uten å foregripe begivenhetene, la ikke Skattkjær skjul på at det er mye frustrasjon over lavtlønnstillegget, eller rettere utregningsmåten, hvor det er overenskomstens nivå som bestemmer

om det utbetales, og ikke lønnsnivået i bedriften.

For egen del kan vi legge til at det ikke er noe som tyder på at Fellesforbundet vil skrinlegge modellen med frontfag fra tidligere oppgjør, men hvilke fag som skal fronte og hvilke krav som er viktige og samlende nok til å komme med der vil tida vise.

Det er også for tidlig å slå fast hvilke krav vi sjøl vil prioritere, men av de som var opp i diskusjonen i helga, var det en blanding av veldig spesifikke overenskomstkrav som fri for tannlegebehandling og utvidet ammeperiode til mer samlende krav som fond for finansiering av videreutdanning for arbeidsløse.

Også det tilbakevendende kravet om lokal sanksjonsrett vil bli med videre i avdelingens forberedelser.

OGF har satt 25. september som frist fra medlemmene, og fristen til forbundet er 13. oktober.

Endelig vedtak av oppgjørsform er ikke før 23. februar, men da har selvfølgelig forbundet hatt en lang og grundig prosess.

Bogtrykkerforeningen av 1849 - et 160 års jubileum

Historikk

I 1849 ble det stiftet en «Bogtrykkerforening» i Christiania. Den besto bare av svenner og hadde ved starten 57 medlemmer – det skulle være omtrent halvparten av arbeiderne i boktrykkeriene i byen. Foreningens formål var ifølge lovene: «At forbinde nyttig samvirken med selskabelig omgang».

Av Nils Edvard Killi

I «Norsk Centralforening for Boktrykkere 1882 – 1932» skriver Arne Ording: - Vi kjenner forøvrig lite til «Bogtrykkerforeningen» av 1849 ... men da den synes å ha bestått av bare svenner og å ha arbeidet for bedre arbeidsvilkår, synes det å være adskillig grunn til å rekne den for landets eldste fagforening.

Foreningen ble stiftet midt under den kraftige fremveksten av Arbeiderforeningene som Marcus Thrane hadde gitt støtet til. Bogtrykkerforeningen var ikke en del av Thranitterbevegelsen, om den var en del av de borgerlige arbeiderforeningene som vokste frem på samme tid er ikke sikkert. Typografene hadde sin helt egen dagsorden.

I 1892 feirer Den Typografiske Forening sitt 20 års jubileum. I den anledning skriver O. Bergenn: - Tar vi et eksemplar af Den Typografiske Forenings første love, saa møder os straks ogsaa der Bogtrykkerforeningens gamle motto: «At forbinde nyttig samvirken med selskabe-

lig omgang», ligesom lovene i sin helhed væsentlig alene er et optryk af den gamle forenings. Det kunde saaledes ligge nær at anta Den Typ. Forening for en direkte fortsættelse af Bogtrykkerforeningen, saaledes at vor organisation nu egentlig var 43 aar gammel.

Imidlertid er det nok en kendsgjerning, at her i slutningen af 60-aarene aldeles ingen organisation eksisterede, og at der gjordes adskillige forsøg paa at tilvejebringe en saadan, før det endelig lykkedes at skabe en levedyktig spire. (*O Bergenn: Et tilbageblik paa Den Typografiske Forenings 20-aarige virksomhed – Typografiske Meddelelser 23. juli 1892*).

De seneste spor av Bogtrykkerforeningen finner man i 1861 da lovene ble revidert og tildels nye menn overtok ledelsen. Historikeren A.O. Øverland kobler foreningens bortgang med opprettelsen av Kristiania Arbeidersamfund i 1864, men det rimer dårlig med opplysningene i Den Typografiske Forenings 50-års jubileumsbok der N. Jul-Larsen skriver: - Efter Bogtrykkerforeningens dødelige avgang blev der gjort flere forsøg paa aa faa en levedyktig forening i stand.

Inspirasjon til å danne en egen forening for arbeiderne i trykkeriene kom muligens dels fra Stockholm der «Typografiska Föreningen» ble stiftet i 1846, og dels etter tariffbevegelsen og streiken som typografene i København hadde gjennomført i 1848-49.

Den 9. desember sier 196 kolleger i

København opp sine plasser – de går i streik. Typografene i København kontaktet sine kolleger i Christiania, selv om det ikke fantes noen organisasjon der, for å forhindre at typografer fra Christiania kom til byen som streikebrytere.

I midten av januar 1849 er streiken over – typografene vinner ikke kampen, men de taper den heller ikke; noen forbedringer får de igjennom. Imidlertid tar det mange år før typografene i København tar opp organisasjonstanken.

En av erfaringene fra streiken i København var at mangel på organisasjon knekket streiken. Det å bygge en organisasjon for å fremme sine krav og en økonomisk styrke til å støtte opp under kravet var helt fraværende i denne streiken.

Slik sett er Bogtrykkerforeningen av 1849 et forsøk på å få på plass en organisasjon før man sammen tok fatt på oppgaven med å sikre bedre forhold for typografene. Den må også sees som det første skrittet bort fra laugstenkningen blant typografene og peker frem mot organisasjonen som en arbeiderorganisering.

Bogtrykkerforeningen av 1849 hadde vært et interessant lite parantes i arbeiderbevegelsens fremvekst i Norge hadde det ikke vært for at den i 1850-årene fikk opprettet den første tariffavtalen i vårt land. Dette skal vi se på i neste nummer av Typografiske Meddelelser.

INNLEDER Anders Skattkjær og tre av våre kvinnelige klubbledere Annichen Wiik, Kristin Mülleng Sezer og Eva Kjelstrup.

I denne spalta har det i de forgående nummer vært skrevet om en rekke sammenhengende problemer fra (avis)verden i Oslo-området.

Det nye fra byen denne gang kunne vært at det ikke er noen nye problemer, men riktig så vel er det ikke;

AVISTRYKKERIENE:

I SCHIBSTED TRYKK er det om ikke fred så mulig våpenstillstand, men dårlige tider og permitteringer. Det har allerede vært en periode med permittering av 7 personer, og disse er det usikkert om vil bli tatt inn igjen. Nå er det en ny runde med atskillig flere involverte, men denne gang som rullerende ordning. Noen varig ordning kan ikke dette bli, men hvor lenge midlertidig bortfall av arbeid skal vare innenfor avistrykk er ikke et spørsmål som Typografiske Meddelelser har svaret på.

I DAGBLAD TRYKK er det effektivt 4 oppsigelser på trykkeriet, og noen i pakkeriet. Også der vil det komme permitteringer, og det er ikke noen konflikt på grunnlaget, da alle kan lese hele tida at avisene mister lesere og opplagene minner.

Situasjonen for disse to trykkeriene, som for kort tid tilbake var inne i en diskusjon om fusjon/sammenslåing, er vanskelig. Og sammen med nyheten om at A-pressen/Edda har lagt sitt mye omtalte nybygg på is, vil det gi grunnlag for både rykter og spekulasjoner om framtidig trykkeristruktur.

I HAVNELAGERET går produksjonen videre etter samme mal som tidligere etter hva vi erfarer, som det bruker å kalles i pressekreter. Med andre ord med vi-

karer og overtid. Sakene om oppsigelser og permitteringer går sin gang i rettsvesenet, og har kanskje kommet et steg videre til neste nummer.

Fellesforbundet er for øvrig varslet av NHO om at det vil bli reist krav om erstatning etter aksjonene i Havnelageret og trykkeriet april. Det vil ikke bli noen represalier overfor de tillitsvalgte.

IVERDENS GANG skal det spares penger og ledelsen har hatt et prosjekt med sluttpakker hvor fristen gikk ut i august. Til ledelsens store overraskelse var det ingen typografer som sa ja til tilbudet. Ledelsens planer er basert på et beregnet svikt i inntektene med 70 millioner, men fortsatt vil det, hvis dette slår til være et overskudd på 150 millioner tilbake. Etter den grafiske klubbens mening har ledelsen i avisen et nærmest religiøst forhold til budsjett, og de stiller også store spørsmål ved om det er avisledelsen eller ledelsen i Schibsted som bestemmer. Klubben har tatt dissens i avisens interne utvalgsarbeid på antall stillinger, og hevder at nedbemanningen kan løses over flere år med naturlig avgang.

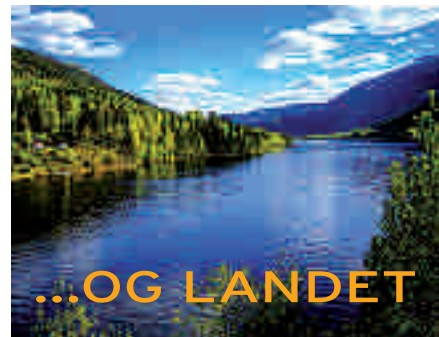
I A-PRESSEN er det foruten saken på Røros som er behandlet nedenfor, planer om sentralisering av annonseproduksjonen. Ikke overraskende vil mange si, men det kom i hvert fall overraskende på de tillitsvalgte i de berørte avisene som ikke visste noe før de ble informert om beslutningen. Ikke helt etter Hovedavtalen, men i følge uttalelser fra ledelsen i konsernet så gjelder ikke slike regler i konsern!

Fortsettelse følger.

PÅ ET EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE I OSLO BYGNINGSARBEIDERFORENING

ble Petter Vellesen valgt til ny leder. Petter er forskalingsnekker og har jobbet i flere entreprenørfirmaer som Ragnar Evensen as, Asstrup, AF, Oslo Entreprenør as og Selmer.

Siden 1994 har Petter jobbet i foreningen som oppmåler for betongfagene. Petter er 50 år, bor på Torshov og er en ihuga Skeid-patriot, i medgang og motgang. Entusiasme i motgang er en egenskap han sikkert får godt bruk for i en fortsatt kamp mot sosial dumping og et NHO som er i mot alle tiltak som kan gjøre byggenæringa til en rein og ryddig bransje.

et er selvfølgelig ingen lovmessighet at lokalavisene skal ha det bedre enn de i byen, men på Røros er tvert om. For det å lese for første gang om sin egen oppsigelse i avisen du trykker er det ingen som har opplevd i byen. På Røros derimot ble det trykkerne forunt den 25. august når de kom på jobb i Arbeidets rett.

Og ikke bare skulle trykkeriet nedlegges, men avishuset skulle selges. Slikt blir det bråk av, og ikke uventet var Erling Weydahl i Grafisk avdeling Midt Norge en av de som engasjerte seg. Det har vært en markering foran avishuset på Røros og Weydahl har skrevet brev til Roar Flåten i LO, hvor avdelingen ber om at LO rydder opp i avisen hvor de er storeier, og på sikt selger seg ut av A-prensa.

En av sakene det står strid om er om eierne har oppfylt informasjonsplikten når trykkerne for første gang leste om saken i sin egen avis. Eierne på sin side hevder at det har blitt informert om saken så langt tilbake om januar, mens den lokale tillitsvalgte hevder at det har vært enighet om en utredning om framtidig trykkerivirksomhet.

En som har kommentert saken er den kjente pressemannen Per Edgar Kokkvold, som i et intervju i Arbeidets Rett kommenterer Per Brochmann, mediehuseier i Midt-Norge sin uttalelse som hevdet at A-pressen gjør som de vil. Kokkvold kommenterer at dette er den moderne grisetraufilosofien, og at A-pressen ble etablert nettopp for at ikke skulle være slik i framtida, at de med pengene gjorde som de ville!

Avisfrie dager - en situasjonsrapport juni 2009

En av våre gjengangere i avis miljøet i Oslo og Akershus vil nå forhåpentlig ble stedd til hvile.

Etter at mange av oss trodde at dette ikke var noen aktuell problemstilling, ble det som vi omtalte i forrige nummer av Typografiske Meddelelser på ny fart i diskusjonen når det gikk opp for medlemmene hvordan situasjonen egentlig var, når det gjaldt lokalavtalenes mangel på skjerming mot arbeid på helligdager.

I juni 2009 fattet styret i OGF, etter en nokså følelsesladet debatt, følgende enstemmige vedtak:

I mars 2007 ble det inngått en lokal avtale i Verdens Gang om utgivelse av fersk nyhetsavis på fem av de tidligere avisfrie dagene. Avtalen skapte, som mange husker mye rabalder, men fikk sin løsning i et vedtak i Seksjonsråd Grafisk etter en omfattende høringsrunde i aktuelle klubber.

Vedtaket i Seksjonsrådet slo fast at retningslinjene som er vedtatt av Norsk Grafisk Forbund, og presentert i rundskriv 16/1997 står ved lag.

OGF svarte i sin høringsuttalelse at retningslinjene burde gjennomgås i samarbeid med klubbene, og diskuteres på aviskonferansen i Stavanger samme år.

OGF mente også, uavhengig av den konkrete saken, at retningslinjene måtte gjennomgås med tanke på forenklinger, klargjøring og ajourføring i forhold til dagens bestemmelser i AML.

Det som skapte den største forbannelsen den gang, var, bortsett fra hemmeligholdet, det presset som en slik avtale utgjorde for trykkeriene.

Det er også det som skaper misnøye og splittelse i det grafiske miljøet i Oslo nå, at praksisen, og lokalavtalen i VG får urimelige konsekvenser for trykkere i Schibsted og eventuelt også i VGs satelitttrykkerier.

OGF er enig i at det er mulig for medlemmer, og klubbstyret i VG, å argumentere for en prinsipiell positiv holdning til flere avisutgivelser, og begrunne dette både ut ifra økonomiske som publisistiske holdninger.

OGF vil allikevel peke på at det sentrale i saken er at Seksjonsråd Grafiske har tolket retningslinjene, etter at klubbene fikk uttale seg, og at dette vedtaket skal etterleves.

Flere avisutgaver?

Problemstillingene rundt lokalavtalen til VGGK ble tatt opp på Årsmøtet 2007 av medlemmer i Schibsted Trykks Grafiske Klubb. Anders Skattkjær fulgte opp med å informere årsmøtet om at en videreføring av VGGKs lokalavtale ville medføre eksklusjon av VGGKs medlemmer.

De nasjonale aviskonferansene har gjentatte ganger avvist VGGKs ønsker om flere avisutgivelser, ingen andre klubber medvirker til å åpne for ferske aviser på de 13 avisfrie dagene og VGGKs medvirkning til utgivelse av fersk avis på Kristi Himmelfart 2009, er derfor å anse som ukollegial oppførsel.

OGF er tilfreds med at VGGK har sagt opp lokalavtalen som gjorde produksjon av flere aviser mulig.

OGF vil allikevel peke på det faktum at trykking av aviser for de avisfrie dagene ikke er stoppet, og vil kunne aktualiseres den dagen VG, eller andre aviser beslutter å utfordre betjeningsretten.

Oslo, 16. juni 2009

Styret i OGF

Den grafiske klubben i Verdens Gang har i møte med ledelsen 9.juni 2009 formelt sagt opp lokalavtalen om produksjon av aviser på tidligere avisfrie dager.

VISSTE DU AT?

At du som ny tillitsvalgt eller verneombud har rett til gratis opplæring i lover og avtaler.

Både Fellesforbundets distriktskontor og Oslo Grafiske Fagforening tilbyr kurs i det du trenger, når du trenger det!

NESTE NUMMER AV TGM KOMMER I POSTEN UKE 49.

Det var midt i valgkampen, Sponheim hadde blødd ne-seblod og Sandberg hadde invitert oss til å kjøpe alkohol på bensinstasjonene, men det skulle vi ikke bry oss om – det var uttalt, men det sto ingenting om dette i Frps program – så da så!

Av Truls Gerhardsen

Det som står i programmet er det som gjelder – ikke det som uttales i en diskusjon i en hektisk valgkamp!

Akkurat da var det at «Typografiske Meddelelser» ringte og lurte på om jeg kunne være stedfortreder for han som egentlig skulle henge på veggen og uttale seg om dette og hint. Du sier ikke nei når fagforeninga ber deg om noe, så nå har jeg sittet ved Pc-en i tre uker og beskuet kampen «der nede».

Turkameratene har blitt uvenner. Det har blitt full skjæring mellom Ap-Jens og Venstre-Lars. Hvem har rett i spørsmålet om hvem som bereder grunnen for en Frp regjering? Sponheim tordner ut over hele Norge at Stoltenberg lyver, noe som er uverdig en statsminister – det er vi enig i, men det gjelder vel ikke bare statsministeren - i forhold til det å lyve?

Den britiske opposisjonslederen innrømmer nå at han har gått på fylla og smugrøkt i en tidligere fortid. Han kan bli statsminister og har altså løyet. Er dette mulig?

Erna Solberg får låne helikopter av politiske venner på sin valgkampturne! De vet å stille opp, vennene – kanskje de får noe igjen en dag – skattelette eller...?

Nå, partibarometeret viser en formidabel pluss for Erna og et dobbelt så stort minus for Siv – og den sittende regjering har flertall. Dette er i slutten av august, men hvordan det ender vet ingen, men Erna må betal skatt for lånet av vennenes helikopter.

Også har fiskeriministeren bygd hus før godkjenning forelå, hun angrer og lover å rydde opp – du bygger ikke hus når du er statsråd! Elementært ville

Pytt i panne i en valgkamp og i et valg...

Sherlock Holm sagt.

Den siste av brødrene Kennedys død får toppoppslag over hele verden. Og den samme verden tar farvel til et dynasti!

Aftenpostens kulturavis slår fast at Frp skal blokkeres fra kulturmak! Hvordan skal det gjøres hvis Frp sitter med i regjeringen? Skal de forlate møter der kulturspørsmål drøftes, slik som når kirkespørsmål drøftes og de som ikke er medlem av statskirka må forlate møte ... eller? Det er slett ikke lett å få øyne på løsningen. Debatten om hvem som skal eller vil være med i en regjering som dannes etter valget minner meg om sangen om Tuppen og Lillemor der de på et tidspunkt ikke fikk lov til å skli på hverandres kjellerlem!

Så midt under valgkampen fyres kانونen av: Bygging av et nytt Holmenkollen skaper en sprekke på et flertall millioner. Hvorfor, spør skihopper Romøren skal Holmenkollen bygges om, bare fordi

Det snakkes for mye politikk i valgkampen

jeg skal hoppe fire – 4 meter lenger? Vi har vel råd til det, VM vinker i det fjerne. Det gjør også «Det nye Bislett Games» for Bislett mangler et tak. Det må bygges, må vite, og pengene tas fra den haugen som var avsatt til rehabilitering av er rekke lokale nedslitte idrettsanlegg. Jeg skjønner ikke at noen tør, men vi har vel blitt for dørske alle sammen og lar det bare skure. Rart forresten, vi har ikke hørt noe fra Idretten?

Også kom meldingen fra det nye Tøyenbadet: Alt lekker, det pipler vann fra tak og vegger – bassenget trenger ny reparasjon. I denne byen styrer Høyre og Frp! Hvordan skal det gå hvis de får hånda på statsroret?

Hvorfor er det bare snakk om tre statsministerkandidater ved dette valget?

Er det slik at Venstre og KrF ikke har noen? Nei, men eventuelle kandidater innser vel sin egen begrensning, derfor er det bare tre. Også husker vel de fleste at Dagfinn Høybråten var motstander av

farge-TV i sin tid. Han kan fort bli motstaner av både dette og hint, derfor er det like greit at han ikke er kandidat.

Spenningen føles også tett her oppe i hornet. Nå er det bare tre dager igjen. Mange mener mangt og mye kan man smile av, men det går kanskje litt for langt når landets visepresident gir uttrykk for sterk kvalme når han hører landets statsminister lyve! Det forteller vel mer om landets visepresident enn om landets statsminister. For egen del blir jeg ikke bare kvalm av visepresidenten uttalelser men diaré og oppkast er mer nærliggende. Ellers er det svært fristende og sitere tidligere Frp-er, millionæren, Tommy Sharif: «Det snakkes for mye politikk i valgkampen. Det er kjedelig». Også meldte han seg inn i Høyre!

I dag er det dagen før! Siv Jensen beskriver, i Aftenposten, hvilke forbilder hun har. Bare les: «Margaret Thatcher og Ronald Reagan». Er det ikke Siv som leder et parti «for folk flest»? Var det «folk flest Maggi» tenkte på da hun knekte fagforeninger i England? Var det «folk flest» Ronald tenkte på når helse-reformen aldri ble innført i USA i hans presidentperiode? Aftenposten viste oss faktisk i innspurtens skjær at FrP ikke er noe for «folk flest», men et parti for de som har mest!

Det blir ei lang natt!

Hva vil morgendagen bringe? Jeg har forberedt meg med litt god mat, snadder og litt å drikke på. Håper at det smaker. Jeg avslutter panneretten når resultatet er gitt!

Natta blei ikke så lang. Spenningen avtok etter hvert som folket hadde gitt den sittende regjering ny støtte. Sponheim fikk seg en på kjeften og lovet å gå av som partileder - til våren.

Så begynner skittkastinga. Hvem har skylda for at det gikk som det gikk? De borgelige skylder på hverandre, men det er ikke der svaret ligger. Svaret ligger i at Den rød/grønne regjeringen hadde bestått prøven. Folk var fornøyd, i alle fall så fornøyd at de vil prøv en periode til.

Så mens Jens grubler over sin nye regjering og et nytt regjeringsdokument, krangler de andre om hvem som har skylda.

Forts. neste side

Replikk til ettertanke også i 2009

La meg avslutte med ei historie fra valget i 1949. Det gamle trofaste arbeiderpartmedlemmet stod listebærer. Når folk kom mot stemmelokalet var de der alle sammen for å by fram sine lister. Utpå ettermiddagen, trafikken til valglokalet hadde begynt å avta, kom det en ar-

beidskledd mot valglokalet. Listebæren fra Arbeiderpartiet var sikker på at mannen var arbeiderpartivelger og stakk til ham en stemmeseddel. Mannen klappet seg på lomma, der stakk «Friheten» frem, og listebæreren uttalte: «Den avisa der tørker vi oss i ræva med hjemme hos oss!» Den arbeidskledd repliserte:

«Fortsett med det du kamerat, så blir du snar klokere i ræva en du er i hue!» Replikk til ettertanke også i 2009!

Til alle dere som ikke er helt fornøyde med valget – det kunne ha gått så inne i helvete mye verre!

Landstrykkerstevnet 2009 - På, an igjen

Det var med store forventninger jeg satt på Gardermoen fredag 11. september og ventet på flyavgangen til Bergen. Trykkerne skulle atter samles til Landstrykkerstevnet.

Flyturen gikk bra og Bergen, regnværet og bryggen var snart en realitet. Radisson Blu Royal Hotel på Bryggen var hotellet vi skulle bo på i to dager og leder i Grafisk Trykkerklubb i Bergen Arne Emil Jensen sto i døra og ønsket oss velkommen.

Trykkerne skulle på tur til Hansa Bryggeri på Kokstad uten for Bergen, og etter en halv time i buss var vi fremme og ble ønsket velkommen av en representant for bryggeriet.

Vi ble delt opp i to grupper for omvisning på bryggeriet.

Deretter var det god mat og prøvesmaking på alle produktene i kantina og jeg tror det var mange som fikk smakt på mye godt øl den kvelden. Trykkernes skål ble sunget mange ganger den kvelden. Vi var tilbake på hotellet 21,30 og det sosiale varte utover natta.

Lørdag var det å våkne til bergenssvær og en rask frokost. Den faglige delen av Landstrykkerstevne kunne begynne. Leder i Bergen Grafiske Trykkerklubb Arne Emil Jensen ønsket de 63 delegatene velkommen og han ga ordet til Flint Group som hadde et interessant foredrag om farger og bransjen generelt. Det ble også diskutert om behovet for trykkere fremover.

Deretter var det Contitech/Grafi-Tec som hadde foredrag om gummiduker, dette gikk på engelsk uten at trykkerne hadde problemer med det.

Dagen gikk fort og snart var det lunsj.

Trykkerklubbene og Landssammenslutningen tok et lite møte før neste økt, og på møtet ble det bestemt at neste Landstrykkerstevnet skulle legges til Trondheim.

Klokken ble snart 15,30 og oppmøte i resepsjon for blåtur som det ble kalt. Turen gikk ned til bryggen hvor en gammel dampbåt ble besøkt. (jeg måtte ha med meg at Fredrikstad slo Vålerenga 3-1 så jeg lå på rommet og så fotball kampen på TV).

Deretter var det festmiddag på hotellet hvor vi fikk en deilig middag og trykkernes skål ble sunget flere ganger.

Gro Olderskog og Arne Emil Jensen ble hedret under middagen på grunn av deres innsats med å arrangere Landstrykkerstevnet i Ber-

gen og leder Jonn Gulbrandsen i Landsammenslutningen delt ut Landsammenslutningens vimpel til de to. Arne Emil Jensen hedret også de seks flotte damene som var tilstede med en hvit rose til hver.

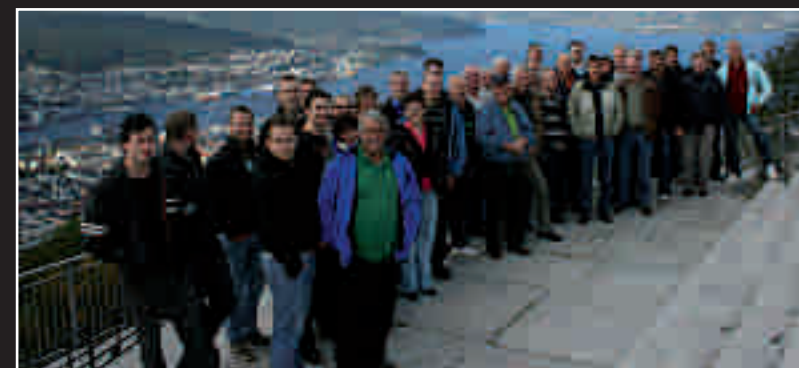
Deretter var det veldig sosialt resten av kvelden og natta for noen.

Søndag startet med frokost og ett kjempevær. Turen i dag var til Fløienbanen en ti minutters spasertur fra hotellet.

Vi tok Fløienbanen til toppen hvor det var gruppefotografering og vi avsluttet med en nydelig lunsj i Fløien Folkoresturant. Det var strålende solskinnsvær i Bergen denne dagen og Arne Emil Jensen avsluttet og takket for Landstrykkerstevnet for denne gangen.

Når jeg satt på fly hjem til Gardermoen så sa jeg til meg selv, så fint vi trykkerne har det med faglig og sosialt samvær. Jeg gleder meg alt til Trondheim.

Et lite reisebrev fra trykker Ivar Baardsen i Østfold.

Bønda på Grønland

Når den skrivende fra Typografiske Meddelelser møtte opp i Landbrukets Hus for å finne avisen Nationen, er det enten et uttrykk for at de tillitsvalgte i OGF er dårlig orientert om overenskomstbedriftene, eller at innflytterne alltid vil at det skal være som vi tror det er.

Tekst og foto Adolf Larsen

Men i huset hos representantene for agrarmonopolet var det ingen avis. Den ligger sentralt plassert i det som nærmest er en ny bydel mellom Grønlandsleiret og Schweigaardgate, midt i kjerneområdet for våre nye landsmenn og kulturer.

Slik var det definitivt ikke i 1918, ved stiftelsen, da Nationen etablerte seg i kontorlokaler på Carl Johan, med utstillingsvindu, for at de skulle bli sett av og provosere borgerskapet. Stiftet er kanskje ikke riktig, da det var en fortsettelse av Landmandsposten, som ble omgjort til dagsavis ved navneskiftet.

Avisen, som ble en umiddelbar suksess, gikk nesten øyeblikkelig inn i dyrtid og økonomiske kriser, men ble reddet av Landkreditt, og flyttet til Arbeidergata 4. Eiere i den nye avisen ble småaksjonærer og småbønder rundt i landet, men noe organ for Bondepartiet ble avisen aldri. Den sterke redaktør gjennom 24 år, Thorvald Aadahl, var altfor selvstendig og mektig til at avisen ble noe partiorgan. Tvert i mot mange i Bondelaget sin vilje argumenterte avisen mot krigseforliket i 1935, og for Mussolini og Hitler.

Etter krigen ble vel Nationen like mye partiavis som sine kollegaer Dagsavis-

en og Aftenposten, selv om det til slutt var økonomiske kriser som brakte bondeorganisasjonene inn som eiere i avisen i 90-årene. Det var etter at Nationen ble en stor aktør i det grafiske miljøet, med eget trykkeri på Skøyen, som skulle betales, og nye kriser etter at det samme trykkeriet ble senket av Bondelaget som flyttet trykkingen av Bondebladet til Adressa Trykk.

Da vi besøker avisen har den lagt bak seg de første 90 årene i 2008, men fortsatt sliter avisen med økonomien. Og selv om de nå, sammen med avisen Valdres, er eid av Tun Media, med landbruksorganisasjonene i ryggen, er det nedskjæringer og nedbemanning som er på dagsordenen der også.

Etter at Jan Graffs mangeårige klubble-

NATIONENS KLUBBLEDER er Eva Kjelstrup.

derkarriere tok slutt med AFP, er det en kvinnelig klubbleder som tar i mot.

– Vi har ikke mer å gi i noen sparekampanje, men vi har heller aldri vært med på oppturene, slik mange av våre kollegaer i osloavisene, sier klubbleder Eva Kjelstrup. Ledelsen vil revidere lokalavtalen, og mener prinsipielt at avisen kan lages med to og en halv typograf, inkludert annonseavdeling.

– Vi er fra 2009 tre typografer og en lærling, og må ha vikarer for avvikle ferier og avspasering, sier Eva som selv startet sin grafiske tilnærming på hjemstedet Bardu i 1984 som ufaglært på et silvetrykkeri. Hun avanserte deretter til

Oslo og Trykk Film på Skøyen, videre til Sverre Dahl i Bærum. Deretter til annonseproduksjon i det som ble Telenor Media, hvor det også ble svennebrev før det ble et opphold med familie og barn.

« – Jeg, som alltid hadde drømt om å arbeide i avis, havnet ved en tilfeldighet i et vikariat i Romerikes Blad, og deretter i Nationen, sier klubblederen, som framhever det gode miljøet som en plussfaktor, men det er ikke nok til at avisen kan lages uten ansatte typografer.

En som, selv i disse dystre tider har latt seg friste til å starte sin karriere i Nationen er avisens mediegrafikerlærling Jeanette Gregersen. Når vi konfronterer henne med at så få av lærlingene vil til avis, bekrefter hun at det var ikke ønske om en læretid i en traust dagsavis som fikk henne rekruttert til medie og kommunikasjon.

« –Jeg drømte vel mer om en framtid med design når jeg startet, men jeg vis-

ste ikke noe om avis og mulighetene for lærekontrakt før Rolf Wesenberg kom på skolen. Nå er jeg veldig godt fornøyd, men det er selvfølgelig en ulempe med så lav bemanning, spesielt i en opplæringssituasjon».

I andre enden av yrkeskarrieren finner vi Jan Petter Westby, som går av med AFP ved årsskiftet.

« –Nå som jeg hadde fast jobb, og har hatt det i over 10 år, var jeg egentlig fristet til å arbeide to år til, men når jeg ser hvordan arbeidssituasjonen blir her, er jeg egentlig godt fornøyd med valget om å søke AfP.»

« – Det er mulig jeg etter hvert ser meg om en tryggere bransje enn grafisk», sier Jeanette, som gjerne skulle ha fått muligheten til å fortsette i Nationen, men det har ledelsen signalisert at det ikke er økonomi til.

SNART PENSJONIST Jan Petter Westby sammen med lærling Jeanette Gregersen.

FRA DESKEN I NATIONEN. Her finner man Trond Jessen sammen med Rune Breiby.

Fra Hvittingfoss via Moskva til Youngstorget

Portrettintervjuer er ikke det som skal dominere sidene i fagbladene, heller ikke i Typografiske Meddelelser. Av og til må også vi bryte våre prinsipper om at massene er de egentlige heltene, og løfte fram en av de markante i fagbevegelsen i Oslo.

Adolf Larsen tekst og foto

Den nyvalgte lederen i LO i Oslo, er overhodet ikke ny for oss i fagbevegelsen. Han har bare flyttet seg drøye 100 meter fra Møllergata til Youngstorget. I et meget ryddig kontor i Folketeaterbygningen finner vi den nye lederen, Roy Pedersen, med egen terrasse og utsyn over Youngstorget; Lenger enn dette er det vanskelig å drive det for en gutt fra Hvittingfoss?

Ja fra enkle kår som så mange skryter på seg etter en vellykket karriere, med en hjemmeverende mor og en far som arbeidet i skogen om vinteren og på gård om sommeren. Fullførte eksamen artium, uten tanke på noen videre karriere, men som alle som vokste opp på den tida, uten en bekymring for arbeidsledighet.

– Gymnaset førte da til noe godt, sier Roy, nemlig en politisk interesse og en rekruttering inn i AUF, hvor karrierens høydepunkt var en nestlederstilling i Buskerud AUF. Her satt han sammen med leder Martin Kolberg og sekretær Torbjørn Jagland, uten at det var nok når kampen mot EEC startet.

– Jeg har fortsatt venner fra Hvittingfoss, som mener at diskusjonene om EEC på Shellstasjonen er de beste politiske diskusjonene de har opplevd. Og det er klart at det var i 72 den egentlige EF-diskusjonen foregikk, den som skilte familiemedlemmer og ektefeller.

Yrkesrevolusjonær

Det var også her Roy traff kommunistene i NKP, som det var mange av i Folkebevegelsen på Kongsberg. Partiboka ble skiftet, og sammen med tre andre fra

NYVALGT LEDER i LO Oslo, Roy Pedersen, her på Youngstorget.

Norge gikk turen til Komsomolskolen, den ungkommunistiske internasjonale partiskolen utenfor Moskva. Om det var her den nyvakte lærte sin Marx, skal vi la ligge, men som han selv sier, så var det viktigste at han kom fra «Russland in love», med fransk kjærest. En kjærest som ble kone, og forble det til hun døde i 1999. Før fagbevegelsen og yrkeslivet fikk glede av ham, ble han leder i KU helt fram til 1981, da Sovjet gikk inn i Afghanistan, og Roy gikk ut av KU. – Da startet jeg som ufaglært bygningsarbeider, fordoblet lønna fra å være ungdomspolitikker og likte meg godt på byggarbeidsplassene.

TgM har ikke innhentet noen kildeopplysninger om kvaliteten på forskalingene, men det holdt til fagbrev i 1987. Det som kunne ha forpurret fagbrevet ville i så fall vært en ny karriere, og ikke manglende yrkesmessige kunnskaper, da han bare så vidt rakk fagbrevet før han ble leder i Oslo Stein-, Jord- og Sementarbeideres Forening.

En lykkelig tid

– I forhold til senere år med arbeidsinnvandring, sosial dumping og kriser i næringa, var det om ikke lykkelig så en mer ukomplisert tid. Det var 1400 yrkesaktive medlemmer i bare Stein og jord, og innleie av arbeidskraft var forbudt. Det var jo en krise i bygningsindustrien i overgangen til 90-åra, noe som selvsagt også rammet fagforeninga, men som mest av alt førte til en oppsplitting av bransjen.

Mange av funksjonærene som ble rammet av denne nedgangen startet sine egne bedrifter. Og vi brukte mye tid på kampen for normalarbeidsdagen. I motsetning til oss fra grafisk har Roy vært med i hele historien til Fellesforbundet, fra han rakk det siste landsmøtet i Bygningsarbeiderforbundet, og fram til landsmøtet i 2007, da han gikk ut av forbundsstyret etter å ha sittet der siden 1988, med unntak av en periode. En lang karriere fra en som alltid var i opposisjon. Men så store sprang i historia

kan vi ikke ta.

– Det var selvfølgelig mange foreninger i på byggeplassene i Oslo i 90-åra, uten at det var noen store fusjonsdiskusjoner. Så startet vi noen felles administrative rutiner, og diskuterte oss fram til enighet om en sammenslåing i 2003, sier Roy. Det var foruten stein og jord, mallerne, og ikke minst Murernes Union som slo seg sammen. Senere kom isolatørene inn da deres landsomfattende fagforening ble oppløst.

– Nå som jeg er ute av avdelingen kan jeg vel få si at det fortsatt er alt for mange avdelinger i Oslo og Akershus.

Organisering og sosial dumping

– Det var selvfølgelig EU-utvidelsen i 2004 som var startskuddet, men vi visste jo at det kom, og allerede på landsmøtet i Fellesforbundet i 2003 ble strategien diskutert. Her var det to linjer, en som gikk inn for overgangsordninger, en annen som vår fagforening sto for, ville ha varige tiltak mot sosial dumping.

– Vi så det og ser det ikke i dag heller som et overgangsfenomen. Resultatet ble litt både og. – Vi mener at arbeidet som vi, og andre avdelinger i forbundet, som for eksempel Unionen Fagforening i Bergen, gjorde med satsing på organisering av utenlandsk arbeidstakere, sammen med arbeidet for allmenngjøring av byggfagoverenskomsten må opp-

Forts. neste side

summeres som en suksess.

Forbundet var i starten ikke noe begeistret for vår konkrete tilnærming, med bruk av tolk og satsingen på organisering. Senere endret dette seg og i dag er vi på linje. Det var i denne startfasen av arbeidet mot sosial dumping at Roy og bygningsarbeiderforeninga utviklet forskjellen mellom avdelingen og forbundet til å være motsetningen mellom: Organisering, aktivisering og ledelse mot FFs; administrering, styring og kontroll.

– Her er vi enda ikke helt på linje.

En selvstendig fagbevegelse

– Mener du sånn som det var i LO i

Oslo når vi satt der i 90-åra? Da var styringen nesten total, eller forsøkene i hvert fall?

– Jeg mener at det vi så den gang var mer et forsøk på partipolitisk kontroll via stedfortreder, og opposisjonen var både tallmessig stor og politisk til venstre i ord. Det er på dette området den mest positive utviklingen har skjedd, at partienes styring over fagbevegelsen har avtatt kraftig, og vil, håper jeg ikke komme tilbake på vårt nivå. På toppen av Folkets Hus eksisterer den fortsatt.

– Åpningen for SV i fagbevegelsen har vært veldig viktig for denne utviklingen av fagbevegelsens selvstendige rolle. Selv om vi begge av erfaring vet

at SVs sjel ikke er interessert i fagbevegelsen!

– Og hvis en skal snakke om sin egen rolle, ville det vært utenkelig med en leder av LO i Oslo uten noen partibok for bare få år siden, og det er nettopp en selvstendig fagbevegelse som vil være mine overordnede prinsipper for den jobben jeg skal gjøre i LO i Oslo, avslutter Roy Pedersen. Og vi i OGF ønsker lykke til, selv om vi kommer til å savne lederen i bygning har vi stor tro på framtida for LO i Oslo og en selvstendig fagbevegelse.

Grafisk ungdom på bedriftsbesøk i Aftenposten

Torsdag 28. mai inviterte den grafiske klubben i Aftenposten unge håpefulle medlemmer fra Oslo Grafiske fagforening på bedriftsbesøk, og 15 ivrige ungdom møtte opp til omvisning og informasjon om grafisk klubbarbeid.

Besøket startet med at Per Syversen tok imot oss og informerte oss litt om klubben og jobben de gjør. Det ble også tid til diskusjon rundt det å være fagorganisert, og hva slags fordeler

det bringer med seg. Da vi følte at hodene var fulle av informasjon, fikk vi en rundtur i bedriftens lokaler. Vi fikk hilse på både journalister og grafikere, og fikk et lite inntrykk av hvordan arbeidshverdagen deres er. Lærlingen deres, Jeanette Aga var med oss på bedriftsbesøket, og hun fortalte oss litt om den nye avishverdagen hvor mer og mer av den grafiske jobben fokuseres mot internett.

Etter rundturen i Aftenposten gikk turen videre til Peppes Pizza. Her koste vi oss med litt påfyll i magen

mens Karl Ernest Koch fra LO kom med informasjon om LOs sommerpatrulje. Han fortalte også om noen av de verste tilfellene sommerpatruljen i Oslo har møtt på når de har vært ute på tokt, og det var mange sjokkerte ansikter å spore rundt bordene.

Vi avsluttet en flott samling med å snakke litt om hva slags aktiviteter ungdommen ønsker seg videre framover, og håper på enda større engasjement fra ungdommen utover høsten.

Merete Warsla

Klubbformann i Aftenposten Per Syversen tok imot ungdommen og informerte de litt om klubben og jobben den gjør. Deretter ble det omvisning på desken, og tilslutt ble det servert pizza.

Hovedstadskonferanse, denne gang i Drøbak

Hovedstadskonferansen var denne gangen flyttet til Drøbak. Alle delagere syntes at det var et godt valg at det ble den idylliske småbyen.

Hvorfor det ble slik, at hovedstaden midlertidig var flyttet ut til småbyen i Frogn, krever en nærmere forklaring. Den nordiske Hovedstadskonferansen, som er en institusjon i den grafiske verden, har i flere tilfeller blitt arrangert i de ulike avdelingenes kurssteder, som slett ikke har ligget i urbane strøk, men tvert i mot ofte ute på landet. Etter av våre danske venner, som for flertallets del holder til i HK Hovedstaden på Amager, flyttet hovedstadskonferansen tilbake til byen for to år siden, ble Drøbak et fint kompromiss.

Tekst Adolf Larsen
Foto Eva-Lill Bekkevad

Konferansen, som har sine deltakere fra Stockholm, Helsingfors, Reykjavik og København i tillegg til Oslo, arrangeres hvert annet år av de ulike hovedstadsavdelingene etter tur. Årets konferanse i begynnelsen av september, med OGF

som arrangør, hadde et omfattende program, med en diskusjon om den nordiske velferdsmodellen som hovedsak.

Det som alltid tar en stor del av konferansen, er de grundige rapportene fra de ulike landene om situasjonen lokalt.

Fra høykonjunktur til krise

Felles for alle rapportene var økende ledighet, konkurser og færre medlemmer. Da forrige konferanse ble arrangert i København i september 2007, var det

på toppen av høykonjunkturen med full sysselsetting. Nå var stemningen noe mer dystert, med en stor og økende ledighet i de fleste av landene, omorganiseringer i avdelingene og stor usikkerhet med hensyn til de grafiske arbeidsplassenes framtid.

I Helsingfors har avdelingen feiret sitt 140-årsjubileum, i noe de trodde var sitt siste år i Medieforbundet, da en stor fusjon med blant andre Metallarbeiderforbundet og flere andre store forbund ble

EN ENGASJERT foredragsholder var Asbjørn Wahl.

LEDERNE fra Oslo og Stockholm på båttur.

EN AV KANONENE på Oscarsborg som var med på å senke Blücher 9. april 1940.

VÆRET VAR IKKE HELT på deltageres side under omvisningen på festningen.

veltet i siste øyeblikk. Avdelingen har under 2000 betalende medlemmer, og det er stor usikkerhet der, som i landet for øvrig. I landet som helhet regner de med en ledighet på 15 prosent neste år.

Stockholm har, som hele det grafiske forbundet i Sverige, gjennomført sin gjennom lang tid planlagte fusjon. Den planlagte fusjonen, hvor fagbevegelsen skulle dekke hele verdikjeden, fra treet, via papirfabrikken til trykkeriet, ble amputeret da papirarbeiderne hoppet av. Nå har Skogs- og trearbeiderne og grafisk gjennomført sin sammenslåing. Og i motsetning til ved vår inntreden i Fellesforbundet, er det også gjennomført lokale sammenslåinger.

Selv med en ekstremt svak krone, som skulle være en stor fordel for eksportindustrien, er det bare børsen som stiger, mens den borgerlige regjeringen fører en uforståelig industrifientlig politikk, basert på en ideologisk beslutning om å

ikke støtte bedrifter i vanskeligheter. København har også merket de dårlige tider, og 3F har mistet 150 av sine 500 medlemmer, og diskuterer fusjon. HK Hovedstaden består nå av it, medie & industri med 14 000 yrkesaktive medlemmer. For bransjen er det dramatisk og omsetningen for medlemsbedriftene i Grafisk Arbeidsgiverforening er halvert i forhold til juni 2008!

Ledigheten i København ligger på 15 prosent for trykkerne og 10 prosent for grafikerne.

Island er selvfølgelig i en meget alvorlig krise, og grafikerne er ikke unntatt. 15 prosent av medlemmene har mistet arbeidet, 30 prosent har gått ned i arbeidstid, mens andre bransjer som turistnæringen og næringsmiddelbransjene savner arbeidskraft.

Den nordiske modellen

Vi hadde vært heldige å få Asbjørn

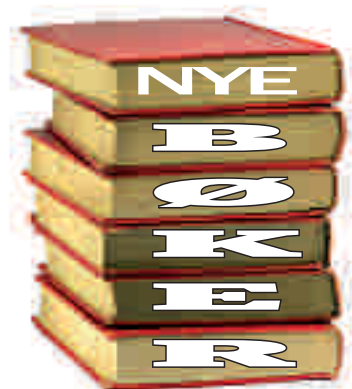
Wahl, leder av aksjonen For velferdsstaten som innleder på dette punktet.

Wahl har i høst gitt ut boka «Velferdsstatens vekst- og fall?», som ble omtalt i forrige nummer av TgM. Derfor bare en kort omtale av hans innledning her. Et av Wahls hovedpoenger er at velferdsstaten er en omfordeling av ressurser – på en annen måte enn markedet fordele dem. Og at fordelingen er et spørsmål om samfunnsmessig makt. Han hevder også at den såkalte nordiske modellen, og trepartssamarbeidet, ikke er en årsak til velferdsstatens framvekst, men et resultat av at fagbevegelsen økte sin makt i en periode.

Denne perioden er ifølge Wahl definitivt over, og på alle områder innenfor omfordeling har det vært en negativ utvikling de siste årene. Dette gjelder både forholdet mellom offentlig/privat, arbeid/kapital og fattig/rik.

BILDET LYVER LITT, for så bra var egentlig ikke kvinnerepresentasjonen på hovedstadskonferansen.

En bok som har ligget alt for lenge hos redaksjonen i TgM, er historia til fagbevegelsens fagblader som kom ut i 2008, under tittelen; "Fra meddelelsesblad til mediehus,"

Tekst Adolf Larsen

Det er utviklingen fra det propagandistiske til det profesjonelle som er den mest markante forskjellen på de første fagbladene og det mangfold vi ser nå. Og det kan se ut i alle markeds- eller medlemsundersøkelser at fagbladene papirutgaver har en så sterk stilling hos medlemmene, at selv ikke forbundsledere med markedstanker våger å legge de ned.

Og starten var selvfølgelig oss, eller rettere sagt den utrolige kreative og initiativrike bergenser Christian Holtermann Knutsen, som startet «Typografiske Meddelelser» i 1876.

Det er med andre ord en stolt arv vi er en del av og fører videre med vårt medlemsblad, noe som også er nevnt i boka., Tatt i betraktning våre betingelser for

Fagbladenes historie

produksjon og mulighetene for faglig arbeid, står det respekt av våre grunnleggere som kom ut minimum hver annen uke!

Ved gjennomlesning av historia er det behovet for informasjon mer enn agitasjon som har vært det viktigste for utgiverne. Og fortsatt, mange år etter spådommene om det papirløse samfunn, er det slik at fagbladene er den eneste kontakten forbundene har med mange av medlemmene. Ser vi på medlemsundersøkelsene som er gjort de siste årene, både i LO og Fellesforbundet, blir fagbladene sett på som en viktig grunn for at medlemmene opprettholder medlemskapet.

Det som har endret seg, er at informasjon i bladene nå er mer arbeidsplassreportasjer og innhentet stoff, enn saker som ledelsen i forbundene vil ha presentert.

De fleste vil si at dette utelukkende er positivt, noe som vises tydelig i de eksemplene i historieboka fra perioder hvor forbundsledelsene har forsøkt å gjøre bladene til sine politiske talerør.

Dette er spesielt perioden med kamp mellom sosialdemokrater og kommunistene etter 1945, og de to politiske kampene om EU som er eksempler på hvor det var forbundsledelsens syn som skulle medelese.

Og i følge forfatteren, Odd Harald Røst var mange av bladene rene talerør for ledelsen i forbundene helt opp til da de ble selvstendige med egne ansatte profes-

Foto: Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek

sjonelle redaktører.

Første eksemplet på den selvstendige linja var, ifølge forfatteren, Magasinet deknning av tidligere forbundsleder John Stene sitt underslag og avgang som leder i Fellesforbundet.

Det er også her forfatteren ser den største faren for bladenes framtid, at ledelsen i forbundene igjen skulle få for seg at vil bruke bladene som rene propagandaorgan.

Vi i TgM har selvfølgelig ingen mening om akkurat dette spørsmålet, siden vi både driver fagforening og meddelelsesblad.

tre ikke sammenhengende perioder.

I 1882 kom den første landsomfattende organisasjonen; «Norsk Centralreisekasse for Boktrykere», samme år som det i Trondheim ble dannet «De forenede norske Arbeidersamfund», som var en organisasjon helt dominert av Venstre.

Knutsen var også aktivt med i dannelsen av det norske arbeiderparti, og var formann i ni år, også der med noen korte opphold.

Var stortingsmann fra Grünerløkka valgkrets fra 1909 til 1916. Holtermann Knutsen startet i 1884 bladet Vort Arbeide, som la grunnlaget for Arbeidernes Aktietrykkeri og Sosialdemokraten.

Et nytt ansikt i Sagveien

Det er ikke slik at vi tar sikte på å presentere en ny medarbeider i hvert nummer av Typografiske meddelelser framover. Men det er slik at ansetter vi kvinner under en viss alder hender det ganske ofte at de vil ha og får barn. Noe en progressiv og likestillingsvennlig organisasjon som Ogf selvfølgelig synes er utelukkende positivt.

Vår organisasjonsarbeider Merete fikk barn i begynnelsen av august, og styret har deretter ansatt Kjetil Larsen som vikar fram til september 2010.

Kjetil er utdanna trykker. Han starta som hjelpearbeider på Soelberg trykk a/s i 1986, og påbegynte læretida samme sted men fullførte læretiden ved Duplotrykk hvor han avla svenneprøve i 1991. Etter det har han arbeidet på ark, avisrotasjon, heatsetrotasjon og digitaltrykk på flere bedrifter i Oslo-området. Er en av våre medlemmer som har en skikkelig bred erfaring, men som samtidig har vært utsatt for diverse konkurser og nedleggelser før han havnet på Hjemmet Mortensen Trykkeri, som han har permisjon fra for å jobbe i foreninga.

Samboer på Bjølsen i Oslo. Har to barn 13 og 17 år gamle.

Politisk har han vært medlem av Natur og Ungdom i Asker fra 1981 Ble rekruttert til miljøbevegelsen på

grunn av Alta-kampen, men ble nektet å dra nordover som 13-åring av overbeskyttende foreldre Ble etter hvert lokallagsleder, seinere medlem av landsstyret, sentralstyret og nestleder i organisasjonen. Medlem av Rød Ungdom på gymnaset, men sklei ut av ml-bevegelsen i voksen alder. Han var med i ungdomsgruppa i OGF som lærling. Senere har Kjetil vært klubbleder på Asker og Bærums Budstikke, JMS digitaltrykk og i Hjemmet Mortensen trykkeri. Sitter i foreningsstyret, men har permisjon mens han er ansatt i OGF.

SIDEN SIST HAR STYRET VÆRT MED PÅ ARRANGEMENTET FELLESFORBUNDETS DAG SAMMEN MED DE ANDRE AVDELINGENE I OSLO OG AKERSHUS.

- Hatt møte med pensjonistgruppene om framtidig samarbeid.
- Diskutert bruk av kjelleren i Sagveien med pensjonistgruppene med sikte på opprydding.
- Arrangert samling for avisklubbene i Sagveien
- Behandlet spørsmålet om avisfrie dager
- Arrangert Hovedstadkonferanse i Drøbak
- Avlyst kurset «Ny i OGF» da det var to deltakere

- Bevilget støtte til Øyerndagen 2009 og Palestinakomiteens 40-års jubileum
- Arrangert konferanse på Sørmarka om det kommende tariffoppgjøret med 20 deltakere
- Arrangert sommerfest for medlemmer
- Bevilget støtte til årskonferanse for Senter for politisk analyse
- Deltatt i valgkampen med utdeling av materiell på arbeidsplassene, og på T-banen sammen med LO i Oslo

Likestillings- og likeverds-konferansen 2009 satte vellykket fokus på en god arbeidsdag for alle – arbeid mot diskriminering, mobbing og trakassering på arbeidsplassen.

Tekst og bilder: Eva-Lill Bakkevad

For andre gang avholdt Fellesforbundet sin årlige likestillings- og likeverdskonferanse 2.-3. september i år på Gardermoen. Årets konferanse samlet nesten 60 deltakere fra hele – nesten en dobling fra i fjor. Håpet er at etterhvert som konferansen blir en kjent begivenhet i hele forbundet, vil enda flere ønske å delta.

Konferansen ble åpnet av forbundssekretær Eli Ljungren, som også leder forbundets likestillings- og likeverdsutvalg. Hun malte bildet av et folk som kanskje ikke alltid har det så godt. 18 prosent av kvinnene og 16 prosent av mennene er psykisk syke. 100-150 av de selvmordene som begås i Norge hvert år, antas å ha sin bakgrunn i mobbing og trakassering. Tanken om at «du må tåle en støyt» står fortsatt sterkt blandt de fleste av oss, men det er viktig å huske at hva vi tåler er avhengig både av hvem vi er, hvilke erfaringer vi bærer med oss – og av dagsformen. I dag opplever om lag fem prosent av arbeidstakerne i Norge at de blir mobba i arbeidslivet. Det er omtrent 100 000 mennesker!

For å gå i dybden var det lagt opp til paneldebatt for å synliggjøre de ulike gruppene som ofte utsettes for.

Mye felles

Karen Pinholt fra Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH), startet sitt innlegg med å slå fast at diskriminerte grupper har mye felles. Hun pekte likevel på at det som er særskilt for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner er at de i utgangspunktet ikke er synlige. Er du lesbisk eller homofil må du sjøl bryte tausheten og si: – Hallo, jeg er ikke hetero! Folk «velger» sjøl om de vil være synlige, sårbare og diskriminerte eller holde store deler av livet som en hemmelighet for arbeidskameratene sine.

Når folk velger å stå fram som

KARIN HELENE PARTAPOULI fra Antirasistisk senter oppfordret forsamlingen til å snakke om og lære seg hva rasisme og diskriminering er.

lesbiske eller homofile blir de ofte møtt med én av to gale strategier. Enten er reaksjonen at «hvis vi bare ikke snakker om det, så går det nok bra», en strategi som oppleves som et forsøk på å dytte vedkommende inn igjen i skapet og som gjør det unormalt å være lesbisk eller homofil. Den andre reaksjonen er å gjøre vedkommende selvlysende: – Vi tar et allmøte om det... Hvor mange heterofile har opplevd at det blir avholdt allmøte om deres kjærlighetsliv?

”

Hørt på konferansen: Frp ønsker seg homser i burka og muslimer i bikini!

”

Det beste vi kan gjøre er å ikke godta hets, mobbing og morsomheter på homofile og lesbiske bekostning. Karen Pinholt fortalte om Rogaland idrettskrets som har innført 0-toleranse for homohets i samarbeid med fotballklubben Viking. De har lansert grønne armbånd som folk kan bære som et synlig bevis på at de ikke godtar homohets.

Handling – ikke holdning

Claus Jervell fra Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), startet sitt innlegg med å fastslå at diskriminering ikke først og fremst

er et spørsmål om holdninger, men et spørsmål om handling.

– Hva gjør dere med det, spurte han forsamlingen. – Tillitsvalgte må gjøre noe med all diskriminering. Flertallet må aldri få lov til å ta fra mindretallet deres rettigheter. Den vanskeligste diskrimineringen å gjøre noe med er den indirekte, fortsatte han. – Ingen har vedtatt at det skal være sånn, det bare er sånn. Som eksempel her nevnte Claus Jervell ulik lønn mellom kvinner og menn og det at kvinner «må» jobbe deltid. – Fellesforbundet må ta sin oppgave med å bekjempe dette på alvor, sa Claus. – Det er en skam at det er 15 prosent forskjell på kvinners og menns lønn. Hans oppfordring til forbundet var å få arbeidet mot diskriminering inn i grunnopplæringa i forbundet og som en viktig del av HMS-arbeidet. – Diskriminering er et stort arbeidsmiljøproblem.

Språket stigmatiserer

Åsmund Lunde fra Senter for seniorpolitikk (SSP), ville først avlive noen myter om eldre. – Det ikke er vanskeligere for eldre å lære noe nytt, fastslo han. – Detaljene tar det kanskje litt lengre tid for eldre å lære, mens helheten oppfattes raskere med årene. – Den intellektuelle kapasiteten er ikke mindre enn før og omstillingsevnen er heller ikke svekket hos eldre arbeidstakere.

Lundes oppfordring var at vi skal passe på språket vårt. Det er ikke

CLAUS JERVELL fra Likestillings- og diskrimineringsombudet fastslo at det er en skam at kvinner tjener 15 prosent mindre enn menn.

hyggelig å bli kalt gubbe, alzheimer light, fossil(uke) osv. – Bruk de eldre arbeidstakernes gode evner mer i arbeidslivet og uttrykk ønske om å beholde dem, var hans budskap til de tillitsvalgte i salen.

Vil jobbe, men får ikke jobb

Margaret Sandøy Ramberg fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), kunne fortelle at i 2007 var det 9 200 med funksjonshemning som ville jobbe, men ikke fikk jobb. Dette er omlag en tredel av alle med funksjonshemning. I tillegg var det 46 000 som kunne jobbet dersom jobben var bedre tilrettelagt. Til tross for IA-avtaler og et uttalt politisk ønske om å få flere i arbeid, utvikler situasjonen i feil retning. Det trengs en egen, bredt anlagt strategi for

å få flere funksjonshemmede i jobb, sa Margaret. I tillegg må vi få til en styrket oppfølging, økt kunnskap og utprøving av det eksisterende lovverket.

Flerkulturen er allerede her

Norge er et flerkulturelt samfunn, uavhengig av hva du måtte mene om asyl- og innvandringspolitikk, slo Karin Helene Partapouli fra Antirasistisk senter fast. – Idéen om at integreringen i Norge er mislykket er feilaktig og dessuten urimelig i forhold til alle dem som faktisk bor, jobber og betaler skatt her. Flere og flere av innvandrerbefolkningen føler seg norske og mange er også født og oppvokst her. Samtidig blir det mindre og mindre lov til å være og føle seg norsk. Halvparten av alle med innvandrerbakgrunn opplever diskriminering

KAREN PINHOLT fra Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner oppfordret til 0-toleranse mot homohets.

Forbundssekretær ELI LJUNGREN leder Fellesforbundets Likestillings- og likeverdsutvalg som arrangerte konferanse for andre gang i september.

– mange av dem i arbeidslivet. – Hva skal vi gjøre med dette, spurte Karin. – I Norge er det bare EU-debatten som vekker like sterke følelser som debatten om diskriminering og integrering. Ingen vil bli oppfattet som rasister og de fleste unngår derfor debatten. Fellesforbundet må ønske at forbundet på alle nivåer skal speile medlemsmassen. Vi skal ikke bare skaffe enkelte «flerkulturelle konsulenter», men ha tillitsvalgte og ansatte som viser igjen alle medlemmene i forbundet. Karins oppfordring til forsamlinga var å snakke om, og lære seg, hva rasisme og diskriminering er.

Fortsett debatten

Etter flotte og engasjerende innlegg fra panelet, slapp salen til med spørsmål og debatt under ledelse av Norvald Mo. En avsluttende appell fra et samlet panel til de tillitsvalgte i salen var: Vis dere tilliten verdig. Vær et menneske som folk kan stole på. Vær åpen i forhold til alle du er tillitsvalgt for og lytt til deres erfaringer og problemer. Etter panel- og plenumsdebatten var det tid for gruppearbeid knyttet til egne erfaringer fra arbeidsplass og forening.

Konferansen andre dag var satt av til innledning om norsk helse ved dr. Jørgen Skavland og erfaringsutveksling mellom tidligere LO-leder Yngve Hångsen og tidligere viseadministrerende direktør, nå spesialrådgiver i NHO, Lars Christian Berger.

Likestillings- og likeverdskonferansen 2009 var en svært vellykket og lærerik konferanse. Håpet er at alle som deltok i år ønsker å komme også på neste års konferanse – og at alle som har lest dette melder seg på neste år.

Norway Cup 1990-2009

Historien starta i mars 1990 da norskpalestineren Fuad Timraz, født og oppvokst i en flyktningleir midt på Gazastripen, vinner i tipping. Han hadde selv aldri spilt fotball på gress, aldri brukt fotballsko eller fotballdrakt før han kom til Norge i 1974 for å studere.

Tekst Terje Fjellum (sportsredaksjonen)
Foto Fadi Adwan fra Gaza

Nå hadde han muligheten til å la noen av sine landsmenn få oppleve dette som deltakere i Norway Cup, men utfordringene var mange.

I Gaza var det Intifada, det fantes ikke idrettsforeninger, klubber eller offentlig ungdoms- og idrettsinstitusjoner i hele Palestina. Det eneste som delvis fungerte var UNRWA (FNs hjelpeorganisasjon for Palestinske flyktninger). Leder for UNRWA i Gaza på den tiden var nordmannen Zakarias Bakker, tidligere oberst i FN styrken sør i Libanon. Han var en viktig støttespiller for å få det første laget, gutter 14 år trygt fram til flyplassen.

Men problemene var ikke over med det. Også i Norge ble mange spørsmål stilt: Skulle laget få delta? Hvilket land skulle

de i såfall representere? Dette førte til en stor politisk diskusjon innad i Norway Cup, i fotballforbundet, idrettsforbundet, kulturdepartementet og til slutt utenriksdepartementet. Nesten alle mente at Gaza var en del av Israel, at Palestina ikke eksisterte.

Fikk representere Gaza

Ettersom Palestina heller ikke var medlem av FIFA, det internasjonale fotballforbundet, tok utenriksminister Kjell Magne Bondevik avgjørelsen om at laget fra Gaza skulle føres under Israel. Mister Norway Cup selv, Frode Kyvåg, var den eneste som ikke aksepterte denne avgjørelsen. I en stor artikkel i Dagbladet gikk han knallhardt ut mot at laget skulle føres opp som israelsk. Etter mange runder, og ikke minst etter et sterkt press som følge av Kyvågs artikkel i Dagbladet, snudde alle og Gazalaget representerte Palestina. Flagget fikk likevel ikke henge oppe siden de ikke var medlem av FIFA. Bondevik engasjerte seg aktivt i utreiseprosessen for laget og sendte et beklagelsesbrev til daværende palestinske ledere i Gaza.

Kjell Bygstad, som den gangen var leder av Palestinagruppene i Norge og redaktør av fagbladet til Norsk Kjemisk Forbund, og daværende leder i kjemisk Arthur Svendsen engasjerte seg i etterkant av Norway Cup i 1990. De tok initiativet

til innsamlingsaksjon blant forbund, fagforeninger og solidaritetsbevegelser for Palestina. Dette initiativet har helt frem til i dag blitt organisert ut fra Kjemisk, nå Industri Energi. I tillegg har LO, Arbeidsmannsforbundet og Oslo Grafiske Fagforening vært trofaste bidragsytere hele veien.

Hedersmannen Kjell Bygstad har, bortsett fra det første året, vært tilstede på Norway Cup hvert år. I tillegg har han sammen med Fuad Timraz stått for invitasjon og tilrettelegging for lagene helt frem til sin bortgang sommeren 2008.

Fra 2009 utgjør «støttegruppa» Fuad Timraz, Svein Mortensen og undertegnede.

FUAD TIMRAZ i full sving.

I tråd med tradisjoner

I tillegg til årlige bevilgninger, besluttet halvårsmøtet i 1996 at Oslo Grafiske Fagforening, i tråd med tradisjon for internasjonal solidaritet, å invitere et lag fra Gaza til Norway Cup som en del av OGFs jubileumsfeiring. Laget ble organisert i samarbeid med fagbevegelsen i Palestina, PGFTU, og besto av barn med tilknytning til fagbevegelsen fra forskjellige flyktningleire i Gaza. De var foreningens gester en uke før turneringen begynte, innkvartert på Sørmarka og det var lagt opp til et variert program i tillegg til trening. I tillegg til foreningen har også klubber stilt opp med egne bevilgninger og i den sammenheng vil jeg trekke frem Fellesklubben på Aktetrykkeriet som i mange år bevilget kr. 10.000,-

Siden begynnelsen med laget fra Gaza i 1990, har totalt 64 lag vært påmeldt til Norway Cup. Av disse har tre lag blitt forhindret fra å komme, grunnet krigssituasjoner, og to lag har kommet for sent på grunn av Israels uthalingstaktikk av blant annet visum og utreisegodkjennelse. Hadde det ikke vært for Frode Kyvågs pågåenhet og kontaktflete som ligger i den Norske og Israelske ambassaden samt til topps i utenriksdepartementet, hadde nok antall lag som kom for sent vært mye større.

Formidabel utvikling, og nå kommer også jentene

Fra Libanon har det kommet ti lag, fra

ulike steder på Vestbredden 20 lag og fra Gaza 29 lag, hvorav fem jentelag. Sportslig sett har det vært en formidabel utvikling fra 1990 hvor Gazalaget gikk på 3 strake tap med cifrene 0-14, 0-12 og 1-7 og til 2003 hvor laget fra Sabra & Shatila spilte seg helt frem til finalen og tapte. I 2006 gikk laget fra Ramalha helt til topps og vant finalen. I år ble alle de tre lagene suverene gruppevinner, to lag kom til 16-delsfinale og det siste laget ble slått ut i 8-delsfinale. En annen og vel så viktig sportslig effekt er at nå er det mange fotballag med start fra 12 års alder, bygging av baner, et oppegående fotballforbund som lager turneringer for kvalifisering til Norway Cup.

Og som en av deltagerne utalte: En dag

i frihet for hvert år jeg har levd. Å reise fra Gaza til Norge er som å reise fra helvete til himmelen. Det er stort å se de palestinske barna utfolde seg på og utenfor banen, hvordan de med stolthet kjemper i kampens hete. Eller når de etter kamper viser publikum at de kan mer en fotball gjennom sine flotte folkedanser og musikk

Jeg er veldig stolt av foreningens lange og trofaste støtte til Norway Cup og det palestinske folket på flere plan og håper vi står sammen om å fortsette den flotte tradisjonen. Til det palestinske folket har de samme muligheter og rettigheter som vi her i Norge er så heldig å kunne se på som selvfolkeligheter.

VI GRATULERER

*Oslo Grafiske fagforening
gratulerer sine jublanter*

OKTOBER 2009

50 år:

091059, BIRKELAND, EDVARD J.,
Ringgt. 1 E, 0577 OSLO
291059, BØRRESEN, JON,
Lindebergv. 57 C, 1069 OSLO

60 år:

031049, LARSEN, TERJE,
Rustadgrenda 43, 0693 OSLO
101049, NGUYEN, DUC THO,
Jacobine Ryesvei 31, 0987 OSLO
181049, TORGENSEN, TURID,
Harald Sohlbergsvei 18, 1064 OSLO
251049, ANDRESEN, JOHN KÅRE,
Bjørnebærestien 32, 1348 RYKKINN
251049, MARTINSEN, PER ERIK,
Borgenv. 6, 2004 LILLESTRØM

70 år:

011039, OLSEN, STIG RAGNAR,
Nuggerudv. 23 B, 1089 OSLO
121039, TJØLSEN, FRANK,
Jordbærv. 99, 116 OSLO
211039, THOLLEFSEN,
LEIF- KRISTIAN, Juterudåsen 15 C,
1341 SLEPENDEN
231039, SOLHEIM, ARNFINN,
Kløverv. 27,
1475 FINSTADJORDET
281039, REIAN, EVERT OLE,
Strandvn. 3, 2005 RÆLINGEN

75 år:

171034, FILBAKK,
BÅRD EDGAR, Grensev. 30,
2230 SKOTTERUD
261034, Fogelstrand, Rolf, Tolvhus,
2150 ÅRNES

80 år:

221029, BIRKENES, MABEL
LOUISE, Løvsetdalen 5,
1188 OSLO
311029, BEGGERUD, FINN,
Kirkev. 183 A, 1384 ASKER

85 år:

031024, KRISTOFFERSEN,
FRANK EMIL, Plogv. 39,
0679 OSLO

90 år:

031019, WOLD, GERD ASLAUG,
St. Jørgensv. 57, 0662 OSLO

95 år:

081014, BAKKE, ELLA MARIE,
Helgesensgt. 76 A, 0563 OSLO

NOVEMBER 2009

50 år:

021159, GRYDELAND, HILDE,
Tyristubbveien 9, 0687 OSLO
051159, ROBERG, JANE,
Spellmannsplassen 50,
2008 FJERDINGBY
171159, FURU, GRETE,
Bredo Stabellsv. 11, 0853 OSLO
221159, GULLIKSEN, EIVIND,
Øvre Rælingsvei 26 B,
2005 RÆLINGEN
251159, VIK, KIRSTEN,
Persbråtan 8, 0770 OSLO
301159, BROZ, HELGE STEPHAN,
Gladsv. 25, 0489 OSLO

60 år:

081149, KRISTIANSEN,
BJØRG JORUNN,
Ravnkollbakken 57, 0971 OSLO
111149, ADORSEN, JEAN LOUIS,
Smedsrudv. 12 C, 1405 LANGHUS
231149, WOLD, BJØRN ARILD,
Etterstadsletta 78, 0659 OSLO
261149, DALBAKK, ODD INGVAR,
Lindebergvn. 21 A, 1069 OSLO

70 år:

071139, LUND, PER HENRY,
Rudsdaalen 44, 1346 GJETTUM

151139, RAAHOL, KARI,
Manesjen 3, 2050 JESSHEIM
201139, PEDERSEN, ROAR EDVIN,
Sofienberggata 59 B, 0563 OSLO
241139, MYHRE,
GRETE E. GANGNES,
Håvaldsv. 10 A, 1185 OSLO
251139, ANDERSEN, JAN ERIK,
Sørfaret 2, 1484 HAKADAL

75 år

041134, HERMANSEN, ROAR,
Kransen 4, 1166 OSLO
201134, ZIEGEMANN, UNN,
Bødal, 2653 VESTRE GAUSDAL
211134, MELBØ, BIRGIT,
Gomagt. 30,
6512 KRISTIANSUND N
301134, HOLM, PER ØRNULF,
Furuv. 13 B, 1356 BEKKESTUA

80 år:

061129, NILSEN, BERIT IRENE,
Seljeveien 1,
2020 SKEDSMOKORSET

85 år:

111124, LARSEN, SYNNØVE,
Mellombølgen 4, 1157 OSLO
161124, STERNER, RUTH EVA,
Bølerskrenten 39, 0691 OSLO

DESEMBER 2009

50 år:

221259, SYVERSEN, PER,
Asta Hanssensvei 67,
1341 SLEPENDEN
301259, NIEMI, TOM OLAV,
Tæbyvn. 3, 1472 FJELLHAMAR

60 år:

011249, BRATGJERD,
BJØRN TORE, Ryenbergv. 70,
0677 OSLO

021249, GRANLI, PÅL, Jupiterv. 23,
0489 OSLO
101249, BÅNRUD, INGER SOFIE,
Fiolv. 4 B, 2052 JESSHEIM
111249, STENBERG, ESPEN,
Postboks 122 Røa, 0701 OSLO
151249, AABERG, KJELL EGIL,
Jomfru Aaslevs vei 5, 1540 VESTBY
201249, JOHNSEN, BJØRN,
Fjellknattveien 4, 0495 OSLO
271249, ARNESEN, KONRAD
KLÆBO, Sørligata 10 C, 0577 OSLO
271249, KREPPENE, DAG MAGNE
EMIL, Rognerudv. 20 A, 0681 OSLO
271249, LOTTERUD, GRETHE
SYNNØVE, Aurveien 13,
1930 AURSKOG
291249, SCHAUG, ARILD,
Reverudåsen 21 A, 1341 SLEPENDEN

70 år:

021239, NYHEIM, JAN-EIVIND,
Beverv. 35, 2030 NANNESTAD
231239, ANDERSEN, BJØRN,
Gardensgatan 37,
Se-67331 Charlottenberg, SVERIGE
281239, SØRENSEN,
TORE VERNER, Tokerudberget 1,
0986 OSLO

75 år:

081234, HANSEN, PER,
Stallerudv. 91, 0693 OSLO
261234, ENERLY, NILS ODDVAR,
Kjelsåsv. 102, 0491 OSLO
291234, EILERTSEN, JAN KÅRE,
Fagerheimgt. 36 C, 3115 TØNSBERG
311234, MATHISEN, JOHN AKSEL,
Valdresg. 1 B, 0557 OSLO

85 år

151224, HAY, KÅRE,
Hannestadfjellet 5 i, 1715 YVEN

90 år:

041219, HOEM, ASTRID,
Bjerggt. 15, 3210 SANDEFJORD

95 år

241214, KARLSEN, ELSE,
Paulus Alders- og Sykehjem,
Sannergata 1 B, 0557 OSLO

HEI ALLE PENSJONISTER!

**Kan det være noe for deg å treffe tidligere kollegaer
en gang i blant?**

Du har muligheten hvis du besøker Oslo-typografenes pensjonistforening,
Vetlandsveien 99-101 (Oppsals Samfunnshus), kl 12.00-14.00.
Vi har fine turer og teaterbesøk! Vi har røykfritt miljø.

Resterende møtedager for 2009 er:
14. oktober - 11. november og 16. desember.

En fin sosial sammenkomst! Ta en tur! Vel møtt!

**Ring Steinar Bjerkelund - tlf. 22 75 50 73 -
mob.906 83 317**

HALVÅRSMØTE 2009

Oslo Grafiske Fagforening avholder halvårsmøte

Torsdag 29. oktober klokken 1700

SAMFUNNSSALEN, ARBEIDERSAMFUNNETS Plass !

Forslag til dagsorden

- Åpning
- Konstituering
- Muntlig beretning
- Innkomne forslag
- Valg av nytt varamedlem til styret
- Valg av valgkomite

Forslag som ønskes behandlet på halvårsmøte må være kommet inn til styret innen torsdag 8. oktober.

Dersom du ønsker å være tilstede på middag henstiller vi om at svarfristen til foreningen fredag 23. oktober overholdes.

Etter møte blir det:

Sosialt samvær

Middag

Kaffe avec og forfriskninger

Styret i Oslo Grafiske
Fagforening

VEL MØTT!